

Bestuursrapportage 2022

januari-juni 2022

OMGEVINGSDIENST
ZUIDOOST-BRABANT

Bestuursrapportage 2022

januari-juni 2022

In opdracht van

Opgesteld door

Datum

Status

Dagelijks bestuur ODZOB

Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant

Postbus 8035

5601 KA Eindhoven

22 september 2022

na bespreking in dagelijks bestuur

Inhoudsopgave

1	Inleiding	1
2	Voortgang aandachtspunten begroting	2
2.1	Omgevingswet	2
2.2	Regionaal en uniform uitvoeringsbeleid	3
2.3	Klimaat, energie en duurzaamheid	4
2.4	Toekomstbestendige veehouderij	4
2.5	Bodem & water	5
2.6	Ondermijnende criminaliteit	6
2.7	Zeer zorgwekkende stoffen & externe veiligheid	6
2.8	Bouwen	6
2.9	Asbest	7
2.10	Stikstof	7
2.11	Ketentoezicht	7
3	Programmaverantwoording	8
3.1	Inleiding	8
3.2	Programma Dienstverlening	9
3.3	Programma Collectieve taken	11
3.4	Algemene dekkingsmiddelen	13
3.5	Kosten van de overhead	13
3.6	Heffing Venootschapsbelasting	14
4	Financiële ontwikkelingen	15
4.1	Overzicht van baten en lasten	15
4.2	Investeringen	19
5	Weerstandsvermogen en risicobeheersing	20
5.1	Risicomanagement	20
6	Bedrijfsvoering	21
6.1	Organisatie	21
6.2	Administratieve proeftuin	23
7	Bijlagen	25
7.1	Realisatie en prognose baten	25
7.2	Realisatie baten deelnemers buiten werkprogramma t/m mei 2022	26
7.3	Bijdrage aan Programma Collectieve taken	27
7.4	Geactualiseerde risico-inventarisatie medio 2022	28

1 Inleiding

Leeswijzer

De Bestuursrapportage 2022 is opgesteld aan de hand van de beschikbare informatie over het eerste half jaar. De financiële cijfers hebben betrekking op de realisatie gedurende de eerste 5 maanden van 2022. In grote lijnen toont de voortgang (op hoofdlijnen) per juni een vergelijkbaar beeld. Als referentiekader in de rapportage wordt de begroting 2022, inclusief wijzigingen 1 t/m 5 gehanteerd.

De rapportage bestaat naast deze inleiding uit de voortgang van de speerpunten uit de vastgestelde begroting 2022 (hoofdstuk 2) en de tussentijdse programmaverantwoording (hoofdstuk 3). In hoofdstuk 4 en 5 komen respectievelijk de financiële ontwikkelingen, het weerstandsvermogen en risicobeheersing aan bod. De ontwikkelingen binnen de bedrijfsvoering van de ODZOB worden toegelicht in hoofdstuk 6. In de bijlagen treft u overzichten aan met betrekking tot realisatie en prognose van de baten. De voorliggende rapportage sluit af met een overzicht van de geactualiseerde risico-inventarisatie.

Samenvatting

De afgelopen jaren had de Covid-19 pandemie een grote impact op de wijze waarop de medewerkers van de ODZOB hun werkzaamheden konden uitvoeren; dit lijkt zich enigszins te normaliseren. Dat geldt echter niet voor het ziekteverzuim; dit was (net als elders in Nederland) in het eerste deel van dit jaar erg hoog.

Het beeld dat we halverwege 2022 kunnen presenteren is beduidend minder gunstig dan was voorzien in de begroting en leidt tot een tekort van ruim € 0,54 mln. De prognose voor het gehele jaar 2022 is evenmin rooskleurig. Er dreigt een tekort dat, in het slechtste geval, kan oplopen tot ruim € 1,98 mln.

De bedrijfsvoering van de ODZOB wordt ongunstig beïnvloed door ontwikkelingen op de arbeidsmarkt die niet exclusief voorbehouden zijn aan onze organisatie. Het is zeer lastig om geschikt personeel te werven, terwijl de noodzaak hiervan groot is; enerzijds wegens een hoog ziekteverzuim en anderzijds door een grote werkvoorraad. Externe inhuur kan de werkdruk weliswaar verlichten, maar leidt tot hogere kosten.

De afgelopen periode is er veel inzet gepleegd om in juli 2022 het nieuwe zaak- en VTH-systeem te implementeren. Keerzijde hiervan is dat dit tot een minder grote 'reguliere productie' heeft geleid. Alle zeilen moeten worden bijgezet om hierop een inhaalslag te realiseren.

Landelijke ontwikkelingen in het stikstof-dossier raken de ODZOB, vooral in het agrarische domein. De impact hiervan voor onze medewerkers en hun taakuitvoering is van dien aard dat ook hier de 'productie' achterblijft bij de opgestelde ramingen.

Resumé

Het geprognostiseerde tekort over 2022 is voor een belangrijk deel het gevolg van eerdere besluitvorming over *Grip op de samenwerking* en de daarvoor ingerichte *administratieve proeftuin*. Dit deel van het tekort is becijferd op € 1,044 mln. De reguliere bedrijfsvoering leidt tot een bijkomend tekort van € 0,937 mln. Het geprognostiseerde tekort is als volgt opgebouwd:

<i>Administratieve proeftuin</i>		€ 1.044.000
• Ziekteverzuim	€ 625.000	
• Ontwikkelingen agrarisch domein	€ 175.000	
• Inflatie (energie, externe inhuur)	€ 137.000	
<i>Subtotaal reguliere bedrijfsvoering</i>		€ 937.000
Totaal		€ 1.981.000

2 Voortgang aandachtspunten begroting

In de begroting 2022 zijn aandachtspunten genoemd waarop de ODZOB inzet pleegt. De voortgang over rol en inzet van de ODZOB en het effect hiervan worden hieronder toegelicht.

2.1 Omgevingswet

Het eerste half jaar in de uitvoering van het Programma Omgevingswet 2022 heeft in het teken gestaan van het zoveel mogelijk voltooien van processen en producten en het intensiveren van training en opleiding alsmede oefenen en inregelen. De regionale samenwerkingsafspraken voor toezicht & handhaving zijn opgeleverd. Er is een eerste advies opgesteld als handreiking voor het bepalen van milieuleges.

ODZOB heeft bijgedragen aan een landelijk onderzoek in opdracht van ODnI naar de financiële effecten van de Omgevingswet, het rapport daarover is verschenen. Met de adviezen uit dat rapport kunnen we in gesprek met de deelnemers over wat dat betekent voor de ODZOB.

De regionale producten- en dienstencatalogus, waarin de producten van GGD, Veiligheidsregio en ODZOB op een toegankelijke manier zijn gebundeld, is gepubliceerd. Handreikingen voor de wijze waarop regels voor geluid, externe veiligheid en geur in omgevingsplannen op een geharmoniseerde wijze kunnen worden opgenomen, zijn in concept gereed.

De ambities van de deelnemers en de gevraagde inzet voor ondersteuning door de ODZOB bij de instrumenten van de Omgevingswet zijn in beeld gebracht. De transitie van de bodem- en geluidstaken wordt op de voet gevolgd en daar waar nodig omgezet in concrete acties. De omzetting van inrichting naar MBA heeft verder gevolg gekregen en moet later dit jaar leiden tot een concrete aanpak. In overleg met de regio en ketenpartners is gekomen tot een concreet voorstel voor de inrichting van een regionale omgevingstafel. Het trainings- en opleidingsprogramma richt zich voornamelijk op het tweede deel van 2022, nadat dit eerder door de beperkingen als gevolg van de Covid-19 pandemie, vertraagd was.

Het oefenen en inregelen van de verschillende processen is actief ter hand genomen, waarbij geoefend wordt op basis van *realistische casussen*, namelijk echte aanvragen (WABO) die volgens de Omgevingswetprocessen worden afgehandeld. Dat gebeurt nu nog "droog". Mede door de vertraagde implementatie van Powerbrowser, heeft het technisch oefenen in de regio vertraging opgelopen. Nu Powerbrowser per 1 juli in gebruik is genomen, is het plan om zoveel mogelijk met het DSO en de ondersteunende systemen, waaronder Powerbrowser, te gaan oefenen in het tweede half jaar.

Opleidingen, oefen- en inregelprojecten worden eind van het jaar afgerond, er vanuit gaande dat 1 januari 2023 de invoeringsdatum wordt van de Omgevingswet. De invoeringsdatum is een grotere onzekerheid geworden, gezien het opschuiven van behandeling van het Koninklijk Besluit in de Eerste Kamer. Het Programma Omgevingswet wordt per 1 januari 2023 opgeleverd. Voor de benodigde nazorg wordt dit najaar een nazorgplan opgesteld.

Gezondheid

Met de komst van de Omgevingswet gaat gezondheid onderdeel uitmaken van besluiten over vergunningverlening en toedeling van functies aan locaties. Een (te) slechte luchtkwaliteit en geur- en geluidsoverlast als gevolg van veehouderij, industrie en mobiliteit heeft invloed op de gezondheid van de burgers. Bij het invulling geven van gezondheid in de Omgevingswet heeft de ODZOB een rol en verantwoordelijkheid bij de samenwerking, kennisuitwisseling en monitoring op regionaal niveau.

Inzet is geleverd op de volgende onderwerpen:

- Met het oog op de komst van de Omgevingswet adviseert de ODZOB samen met de GGD en Veiligheidsregio de bevoegde gezagen over de fysieke leefomgeving en gezondheid. Hiervoor is inzicht nodig in de aanwezige omgevingskwaliteit, waaraan de ODZOB bijdraagt door milieubelastingen zoals geur, geluid en luchtkwaliteit in beeld te brengen.
- Met de GGD is een combinatie gemaakt van de Omgevingsatlas (van de ODZOB) en de BrOS (de gezondheidsinformatie van de GGD-en) om bevoegde gezagen meer inzicht te geven in de relatie tussen kwaliteit van de leefomgeving en de beleving van burgers (hinder, zorgen om gezondheid e.d.). Verkend wordt of er een koppeling kan worden gelegd met de klachtenregistratie die de ODZOB ontvangt.
- De ODZOB is partner (lid van regie- en stuurgroep) van het consortium van het Regionaal Meetnet Lucht & Geluid. Bijdragen zijn geleverd aan het starten van het verdiepend onderzoek veehouderij (het vinden van meetlocaties in de regiogemeenten), het voorbereiden van de bestuurlijke bijeenkomst op 13 oktober 2022 en het leveren van input voor de nieuwsbrieven.
- Het evalueren van de handreiking veehouderij en gezondheid en het endotoxine toetsingskader.
- Namens de gemeenten vult de ODZOB ieder jaar het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit-monitoringstool, om in beeld te brengen wat de luchtkwaliteit in de regio is.

2.2 Regionaal en uniform uitvoeringsbeleid

Industrieel milieutoezicht

In 2021 is bij de ODZOB een begin gemaakt met de jaarprogrammering voor het projectmatige en thematische aanpak van bestuurlijke prioriteiten en programmatisch toezicht voor 2022. In het eerste half jaar is gestart met de projecten energiebesparing drukkerijen en autoschadeherstelbedrijven, mestverwerkers, gevaarlijke stoffen in bouwmarkten, groente en fruitbedrijven, tankstations zonder Ipg, hout- en meubelindustrie, garage en autoherstelbedrijven (zelfcontroles).

Naast dat kennis wordt opgedaan binnen de branches op milieugebied, is er ook specifieke aandacht voor bestuurlijke thema's als energie en veiligheid.

Tijdens een in 2021 uitgevoerde evaluatie van het Regionaal Operationeel Kader (ROK) is gebleken dat dit uitvoeringskader onvoldoende handvatten biedt op het vlak van concrete en meetbare doelstellingen. In het eerste halfjaar van 2022 is daarom een start gemaakt met het project concretisering van ROK-doelstellingen. Dit project is momenteel intern afgerond. De resultaten hiervan zijn inmiddels besproken in een klankbordgroep. De resultaten van dit project kunnen worden toegepast voor het laatste jaar van het ROK. De concretisering hiervan moet bestuurlijk nog worden bekrachtigd.

Uit het bovenstaande blijkt dat het nog steeds lastig is om het effect van het toezicht op de leefomgeving inzichtelijk te maken. Van elke project wordt een evaluatie gemaakt over de gedane constatering en wordt hier met de deelnemers over gecommuniceerd. Over het algemeen blijkt het normbesef en naleefgedrag binnen de reeds uitgevoerde projecten goed.

Agrarisch milieutoezicht

In het agrarisch werkveld is in 2022 gestart met een aanpak die gebaseerd is op het risico-gericht prioriteren. Hierbij is gebruik gemaakt van een methodiek die op basis van inzicht in risico's (opgehaald tijdens het ITV-project) en het effect op "niet naleving" in verschillende situaties heeft geleid tot een risico classificering van bedrijven. Bekend is dat de grootste effecten als gevolg van niet naleving zijn te verwachten als een bedrijf veel stikstofverbindingen (veelal ammoniak) uitstoot en/of emissiereductie toepast met een hoog reductiepercentage en/of een grote faalkans.

Ook geeft een LHS-score uit het verleden een duiding op het naleefgedrag van een bedrijf. Op basis van de risico classificering is een keuze gemaakt voor te controleren bedrijven. Deze bedrijven zijn in december 2021 voorgelegd aan de deelnemers en vastgesteld als werkprogramma's. Tijdens de controles in 2022 worden opnieuw data opgehaald om jaarlijks bij te kunnen sturen in het risico-gerichte toezicht.

Naast het programmatisch toezicht middels de werkprogramma's vindt er ook reactief een inzet plaats op basis van signaaltoezicht en bestuurlijke prioriteiten.

Vergunningverlening

De ODZOB staat, als uitvoerder van de basistaken, aan de lat voor alle omgevingsvergunningen en meldingen milieu. Het beleid is geïmplementeerd in de systemen en werkinstructies die worden gebruikt. Het ROK-Vergunningverlening dient te worden geëvalueerd mede in het licht van de komst van de Omgevingswet.

2.3 Klimaat, energie en duurzaamheid

Voor de toezichtsprojecten in het werkprogramma van 2022 zijn twee branches opgenomen voor het uitvoeren van een themacontrole energie. Daarnaast zijn bij één branche de controles uitgebreid met een selectie van vragen over energie. Ook vanuit de landelijke Vue-regeling hebben we bij alle gemeentes in onze regio thema controles energie uitgevoerd. Binnen de regio is een Green deal voor de zorg gestart. Hierbij heeft de gemeente Eindhoven het voortouw genomen en zijn meerdere gemeenten aangehaakt. De ODZOB is hierbij betrokken geweest en ondersteunt de Green deal in de uitvoering. We hebben ontwikkelingen in de wetgeving op energie door vertaald naar de werkzaamheden van de ODZOB. Voor het Samenwerkings- en uitvoeringsprogramma van de RES (S&UP) zijn twee initiatieven opgestart gericht op energiebesparing bij kantoren via de energielabel C-plicht: een aanpak Green deal kantoren en een aanpak gericht op het informeren over de labelplicht gecombineerd met toezicht en handhaving. We hebben voorbereidingen getroffen voor de aanbesteding van een regionaal energiemanagementsysteem.

De ODZOB heeft gemeenten ondersteund met beleidsopstelling en projectuitvoering op het gebied van energie en duurzaamheid. We hebben in bijeenkomsten bedrijven geïnformeerd over de wettelijke maatregelen gericht op energiebesparing. We zijn bezig een pilot op te starten om een afvalpreventie-onderzoek in vergunningen op te nemen om zo bij te dragen aan een circulaire economie. We stemmen op de thema's energie en circulaire economie periodiek af met de andere Brabantse omgevingsdiensten en werken op het thema energie samen met het Brabantse Datalab.

2.4 Toekomstbestendige veehouderij

De veehouderij bevindt zich in de transitie naar duurzaam en toekomstbestendig. De transitie loopt langs twee hoofdsporen: het saneren van veehouderijen die willen stoppen en het verduurzamen van de blijvers. Voor beide sporen zijn of komen er landelijke subsidieregelingen. Het verduurzamen van blijvende bedrijven draait om het produceren van gezond voedsel op een gezonde en vitale bodem en het beter sluiten van de kringloop 'van stal tot akker'. Speerpunt is de emissiereductie aan de bron waar een hoofdrol is voor innovatie, zowel van stallen als van mestbewerking. De belangrijke thema's voor de leefomgeving zijn stikstof/ammoniak, methaan, geur en gezondheid van omwonenden. De provincie Noord-Brabant loopt voorop met de eisen voor ammoniak waaraan de veehouderijbedrijven per 1 januari 2024 moeten voldoen. De ODZOB biedt inhoudelijke deskundigheid.

Vooraf vanuit het *Werkprogramma Agrofood en Leefomgeving* (programma collectieve taken) is ingezet geleverd op de volgende onderwerpen:

- Deelname aan landelijke consultatie werkgroepen voor beëindigingsregelingen veehouderij, brongerichte innovatie en verduurzaming.
- Bedrijfsbeëindiging en intrekken van vergunningen, herbestemmingen (bedrijfswoning-burgerwoning), sloop, soortenbescherming, bodem en asbest.
- Met drie pilots is de vergunningverlening voor innovatieve stalsystemen en het meten met sensoren verkend. In de tweede helft van 2022 worden de vergunningen uitgewerkt.
- Uniforme werkwijze van vergunningverleners en betrokken juristen bij aanvragen omgevingsvergunningen voor innovatieve stalsystemen.
- In de ambtelijke en bestuurlijke samenwerking met de Metropool Regio Eindhoven ondersteunt de ODZOB de ambtelijke en bestuurlijke vertegenwoordiging in provinciale en landelijke gremia zoals het *Bestuurlijk overleg transitie landbouw* (4 Brabantse regio's en provincie), en het bestuurlijk en ambtelijk overleg met de VNG en de ministeries IenW en LNV over veehouderij.
- Als vervolg op de *Taskforce Transitie Veehouderij* worden opnieuw, voor de gehele provincie Noord-Brabant, de VTH-werkzaamheden in kaart gebracht met het oog op de staleisen 2024 en voorziene landelijke beëindigingsregelingen. De implementatie van de maatregelen voor de agrarische vergunningverlening is in gang gezet (project Veranderkracht). De Taskforce is beëindigd, maar de samenwerking tussen de omgevingsdiensten heeft duidelijk meerwaarde en de diensten onderzoeken nu hoe deze aanpak voor agrarische VTH-taken de komende jaren een vervolg kan krijgen.

2.5 Bodem & water

Onder het regime van de Omgevingswet worden alle gemeenten bevoegd gezag bodem. Het uitfaseren van de Wet bodembescherming (Wbb) heeft tot gevolg dat de bodemwerkzaamheden op een andere wijze ingericht gaan worden. Enerzijds wordt het resterend deel van het Wbb-werk (beschikte locaties en restverontreinigingen) in overgangswetgeving ondergebracht en uitgevoerd door de ODZOB, voor zowel ODZOB- als ODBN-regio en anderzijds worden alle gemeenten opdrachtgever voor de basistaken bodem. Het is van belang dat specifieke bodemkennis voor de regio behouden blijft en dat de toekomstige bodemwerkzaamheden op het juiste schaalniveau ingericht gaan worden. Daartoe wordt Brabantbreed een regionaal schakelpunt bodem opgezet om de kennis te behouden en uit te wisselen.

Als uitvloeisel van het transitieproject is in de regio een werkgroep bezig om te komen tot een verantwoord uitvoeringsniveau onder de Omgevingswet om als omgevingsdienst zo kosteneffectief als mogelijk te kunnen werken en om bodemcriminaliteit zo min mogelijk kansen te geven. Om gereed te zijn voor de Omgevingswet worden de ODZOB-medewerkers specifiek voor de bodemtaken opgeleid. Tot slot zien we dat door de verbreding van bodem en de complexiteit van het vakgebied, met de Omgevingswet in zicht, steeds meer gemeenten gebruik maken van de mogelijkheid die we bieden om een bodem-medewerker te detacheren. Er zijn nog steeds onduidelijkheden vanuit het Rijk, met name betreffende de overgangswetgeving en de hoogte van de financiële compensatie voor bodemtaken.

In het eerste half jaar heeft de ODZOB de reguliere taken op het gebied van vergunningen, meldingen en toezicht en handhaving uitgevoerd. We zien met name bij de open bodemenergiesystemen een toenemend aantal aanvragen, waarschijnlijk als gevolg van de energietransitie. In overleg met de provincie is een Trendanalyse bodemenergiesystemen 2016-2021 opgesteld. Deze geeft inzicht in het aantal, de ligging in (niet-)kwetsbare gebieden, het functioneren van de systemen en de risico's voor het grondwater. Deze wordt in de tweede helft van 2022 vastgesteld.

2.6 Ondernijnde criminaliteit

De ODZOB is initiatiefnemer geweest voor een nieuwe opzet van bewustwordingstrainingen die in samenwerking met Taskforce\RIEC, PNB, de 3 Brabantse omgevingsdiensten en de interventieteams in Brabant worden ontwikkeld. Gepland is om de eerste trainingen in het najaar van 2022 uit te gaan rollen. Ten aanzien van het vergroten van het netwerk is ODZOB intensief betrokken bij een project van het ministerie van Justitie en Veiligheid, waarbij signalen die betrekking zouden kunnen hebben op ondermijning, door de systemen van de ODZOB worden gehaald. FIOD is een project over mogelijke ondermijnende activiteiten bij een specifieke branche gestart en daarbij is de ODZOB gevraagd daaraan deel te nemen. De ODZOB zit structureel aan tafel bij de interventieteams die in Zuidoost-Brabant actief zijn. Onder andere omdat Brabantbreed de opzet van trainingen wordt geëvalueerd, blijft de verdere doorontwikkeling van ondermijning tijdelijk iets achter bij de voorgenomen ambitie.

2.7 Zeer zorgwekkende stoffen & externe veiligheid

In het eerste half jaar is de ODZOB actief bezig geweest om het kennisniveau in de eigen organisatie rondom het thema ZZS te vergroten. Alle toezichthouders en vergunningverleners hebben een cursus gevolgd. Hiermee zijn zij in staat om in het dagelijks werk ZZS te herkennen en vervolgacties uit te zetten. Ook is er intern een ZZS-werkgroep met bijbehorende ondersteuning opgezet.

Daarnaast zijn we gestart met een ZZS-inventarisatie bij de 50 meest relevante bedrijven in de regio. Om dit op een innoverende manier aan te pakken, neemt de ODZOB deel aan een pilot voor een nieuwe ZZS-tool. Deze tool stelt de ODZOB in staat snel en effectief alle ZZS-stoffen gericht in kaart te brengen per locatie. De resultaten van dit project worden in het najaar van 2022 verwacht. Ook zijn we actief betrokken bij zowel landelijke als regionale netwerken rondom ZZS. Hierbij geeft de ODZOB voornamelijk input om praktische en werkbare wet- en regelgeving rondom dit thema te realiseren.

We hebben deelgenomen aan diverse kennissessies/ gesprekken omtrent Basisnet spoor, het nieuwe buisleidingentracé en register externe veiligheid. Daarnaast heeft afstemming plaatsgevonden met de Veiligheidsregio omtrent advisering. Er is gewerkt aan het format programma externe veiligheid voor de Omgevingswet. We zijn de diverse nieuwe risicobronnen inzichtelijk aan het maken en er worden gegevens van deze bronnen opgevraagd om ze in te voeren in het register externe veiligheid.

2.8 Bouwen

De nieuwe Wet kwaliteitsborging (Wkb) voor het bouwen treedt naar verwachting, tegelijkertijd met de Omgevingswet, op 1 januari 2023 in werking. De Wkb heeft als doel om de bouwkwaliteit en het bouwtoezicht te verbeteren door het inschakelen van private kwaliteitsborgers.

Team bouwen is op dit moment werkzaam voor een tiental gemeenten, de provincie Noord-Brabant, de OMWB en de ODBN. De opdrachten lopen uiteen van vergunningverlening en toezicht onder volledig mandaat tot het verzorgen van enkel de bouwtechnische advisering. De ODZOB functioneert daarbij vaak als flexibele schil van het gemeentelijk bouw- en woningtoezicht. Terwijl de verwachting is dat na inwerkingtreding van de Wkb minder capaciteit nodig zal zijn, is er nu juist sprake van een tekort aan capaciteit om aan de vraag te kunnen voldoen. Team bouwen beschikt over voldoende flexibele schil om de verwachte afname van opdrachtverlening na invoering van de Wkb op te vangen.

2.9 Asbest

Als gevolg van het rapport *Om de Leefomgeving* van de Adviescommissie Van Aertsen en de brief van de provincie aan alle gemeenten in Brabant, is het regionale uitvoeringsbeleid asbesttaken (vastgesteld in het AB in 2017) in een ander daglicht komen te staan. De basistaak *beoordelen asbestinventarisatierapporten* is door een deel van onze deelnemers nog niet bij de ODZOB ingebracht, maar dit is wel in beweging gekomen. Een aantal gemeenten heeft deze taak inmiddels overgedragen. Een aantal zal dit per 1 januari volgend jaar doen. De evaluatie die aanvankelijk eind 2021 zou worden uitgevoerd, wordt nu medio dit jaar alsnog opgepakt. Met de werkgroep vanuit gemeenten die de evaluatie zal begeleiden, wordt nader gesproken over het doel en de te evalueren aspecten van het uitvoeringsbeleid 2017.

2.10 Stikstof

Het stikstofdossier kent inmiddels vele uitdagingen. Er zijn zeer veel onduidelijkheden en rechtbanken in Nederland doen uitspraken in veel zaken. Daaruit volgen vaak nog meer deelonderwerpen waar vervolgens vraagtekens bij komen te staan. Dat zorgt voor veel onzekerheid in de uitvoeringspraktijk. Met de Adviesgroep stikstof bij de ODZOB clusteren we deze stromen aan informatie.

Zowel vanuit het land als vanuit het Brabantse stikstofoverleg. Een greep uit de onderwerpen waar op dit moment onzekerheid over bestaat: SSRS, intern salderen, extern salderen, latente ruimte, 15 km afkapgrens, 25 km afkapgrens, emissiefactoren en de 15% regeling voor stoppers. Daarnaast worden er steeds meer verzoeken tot handhaving en verzoeken tot intrekking ingediend. Dit gebeurt voornamelijk door natuur- en/of milieuorganisaties. Om de stikstof-gerelateerde activiteiten die de ODZOB uitvoert te kunnen continueren dienen bij de vaststelling van de werkprogramma's door de deelnemers (zowel bij de provincie voor wat betreft de vergunningverlening als gemeenten voor wat betreft toezicht) hier middelen voor vrijgemaakt te worden. Zo kan worden geborgd dat de wettelijke taken, maar zeker ook de advies- en verzoektaken, in de toekomst ook bij de ODZOB, waar de kennis aanwezig is, kunnen worden uitgevoerd.

2.11 Ketentoezicht

Vanaf 2022 heeft de ODZOB de ambitie om de basistaak 'ketentoezicht' als instrument en werkwijze structureel te gaan inbedden in de VTH-bedrijfsvoering. Tot nu toe is hier vooral op ad hoc basis binnen enkele teams (bodem, asbest) aandacht aan besteed. In de praktijk blijkt dat de aanpak van ketens complex is; het vraagt om specifieke kennis en vaardigheden van onze medewerkers. Tegelijkertijd moeten meerdere organisatorische randvoorwaarden worden ingevuld om de komende jaren, stap-voor-stap, te kunnen groeien naar een professionele en informatie gestuurde ketenaanpak, die ook aantoonbare resultaten oplevert. Wat dat betreft nemen we een voorbeeld aan de OMWB, die al enkele jaren ervaring heeft met het opstellen en uitvoeren van een integraal werkprogramma voor de aanpak van risicovolle ketens. In de eerste helft van 2022 hebben de OMWB, ODBN en ODZOB de eerste stappen gezet om vanaf 2023 een Brabantbreed werkprogramma ketenaanpak te kunnen uitvoeren. Dit heeft alvast geresulteerd in een 3-tal gezamenlijke pilotprojecten binnen de afvalverwijderingsketen: kunstgras, E-waste en de recycling van metaalshredder. Deze projecten zijn nu in uitvoering. Medio september organiseren de 3 Brabantse omgevingsdiensten een informatieve bijeenkomst voor hun deelnemers rondom het thema 'ketenaanpak' waarbij wordt ingegaan op wat onder de ketenaanpak wordt verstaan, wat ermee bereikt wordt, wat er voor nodig is en zal er ingegaan worden op de eerste ervaringen binnen de pilots.

3 Programmaverantwoording

3.1 Inleiding

De begroting 2022 kent de programma's Dienstverlening en Collectieve taken. Daarnaast zijn er posten voor *algemene dekkingsmiddelen*, *overhead* en *vennootschapsbelasting* opgenomen.

In onderstaand overzicht is de programmaverantwoording over de periode januari tot en met mei 2022 opgenomen. Hierbij is de realisatie afgezet tegen de begroting (na wijziging 5) over dezelfde periode. Meest in het oog springend is het tekort van ruim € 0,54 mln. dat zich tot op heden ontwikkeld heeft.

Programmaverantwoording * bedragen x 1€

Omschrijving	Begroting 2022 na wijziging 5 t/m mei			Realisatie 2022 t/m mei			Afwijking realisatie t.o.v. begroting na wijziging 5		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Programma Dienstverlening	8.651.852	6.042.037	2.609.815	8.781.413	6.338.752	2.442.661	129.561	296.716	-167.154
Programma Collectieve taken	776.825	721.443	55.382	731.160	807.078	-75.918	-45.665	85.635	-131.300
Algemene dekkingsmiddelen	20.833	0	20.833	24.956	0	24.956	4.123	0	4.123
Overhead	0	3.027.436	-3.027.436	0	3.091.714	-3.091.714	0	64.278	-64.278
Heffing VPB	0	4.167	-4.167	0	0	0	0	-4.167	4.167
Bedrag onvoorzien	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Saldo van baten en lasten	9.449.510	9.795.082	-345.572	9.537.529	10.237.544	-700.015	88.019	442.462	-354.443
Toevoeging en onttrekking reserves									
Onttrekking algemene reserve: VTH-applicatie	0	-217.791	217.791	0	-152.527	152.527	0	65.264	-65.264
Onttrekking algemene reserve: Omgevingswet	0	-106.947	106.947	0	0	0	0	106.947	-106.947
Onttrekking algemene reserve: Rekenkameronderzoek	0	-20.833	20.833	0	-11.055	11.055	0	9.778	-9.778
Totaal toevoeging en onttrekking aan reserves	0	-345.572	345.572	0	-163.582	163.582	0	181.990	-181.990
Resultaat	9.449.510	9.449.510	0	9.537.529	10.073.962	-536.433	88.019	624.452	-536.433

De prognose voor het gehele jaar 2022 is verre van florissant. Er dreigt een tekort dat, in het slechtste geval, kan oplopen tot ruim € 1,98 mln. Verderop in deze rapportage wordt toegelicht welke oorzaken aan deze ontwikkelingen ten grondslag liggen.

Programmaverantwoording * bedragen x 1€

Omschrijving	Begroting 2022 primair			Begroting 2022 na wijziging 5			Actuele Prognose		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Programma Dienstverlening	21.300.803	14.874.759	6.426.044	20.764.444	14.500.888	6.263.555	21.022.795	15.334.926	5.687.869
Programma Collectieve taken	1.328.021	1.061.540	266.481	1.864.380	1.731.462	132.918	1.864.380	2.251.648	-387.268
Algemene dekkingsmiddelen	50.000	0	50.000	50.000	0	50.000	60.000	0	60.000
Overhead	0	6.732.525	-6.732.525	0	7.265.845	-7.265.845	0	8.003.125	-8.003.125
Heffing VPB	0	10.000	-10.000	0	10.000	-10.000	0	0	0
Bedrag onvoorzien	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Saldo van baten en lasten	22.678.824	22.678.824	0	22.678.824	23.508.196	-829.372	22.947.175	25.589.699	-2.642.524
Toevoeging en onttrekking reserves									
Onttrekking algemene reserve: VTH-applicatie	0	0	0	0	-522.698	522.698	0	-466.913	466.913
Onttrekking algemene reserve: Omgevingswet	0	0	0	0	-256.674	256.674	0	-144.640	144.640
Onttrekking algemene reserve: Rekenkameronderzoek	0	0	0	0	-50.000	50.000	0	-50.000	50.000
Totaal toevoeging en onttrekking aan reserves	0	0	0	0	-829.372	829.372	0	-661.553	661.553
Resultaat	22.678.824	22.678.824	0	22.678.824	22.678.824	0	22.947.175	24.928.146	-1.980.971

In de volgende paragrafen van dit hoofdstuk wordt per begrotingsonderdeel een toelichting gegeven op de realisatiecijfers en op de prognose voor het hele jaar. In paragraaf 4.1. wordt nader ingegaan op de ontwikkeling van baten en lasten en het daaruit voortvloeiende verwachte resultaat over 2022. Tevens wordt ingezoomd op relevante ontwikkelingen in de exploitatiekosten.

3.2 Programma Dienstverlening

De ODZOB draagt, namens en samen met de aangesloten gemeenten en provincie en de netwerkpartners, bij aan een veilige en gezonde leefomgeving in Zuidoost-Brabant. De ODZOB voert taken uit op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving en adviseert op het gebied van omgevingsrecht.

Daarnaast kunnen deelnemers aanvullende opdrachten verstrekken die niet in het werkprogramma zijn opgenomen en voert de ODZOB opdrachten uit voor niet-deelnemende overheden. Alle werkprogramma's en overige opdrachten zijn gebaseerd op de productencatalogus van de ODZOB die jaarlijks wordt herzien.

Het resultaat over de eerste 5 maanden van 2022

Baten

De baten voor het programma Dienstverlening betreffen de basis- en verzoektaken die grotendeels worden uitgevoerd voor onze deelnemers. De gerealiseerde baten komen uit op € 8,78 mln. en zijn iets hoger dan begroot (€ 0,13 mln.).

Programma Dienstverlening				* bedragen x 1€		
	Begroting primair 2022	Begroting 2022 na wijziging 5	Actuele prognose	Begroting 2022 na wijziging 5 t/m mei	Realisatie 2022 t/m mei	Afwijking realisatie t.o.v. begroting na wijziging 5
Baten						
Basistaken	6.987.200	6.987.200	7.002.284	2.911.333	3.346.098	434.765
Verzoektaken	14.313.603	13.777.244	14.020.511	5.740.518	5.435.314	-305.204
Totaal baten	21.300.803	20.764.444	21.022.795	8.651.852	8.781.413	129.561
Lasten						
Basistaken	4.879.296	4.879.296	5.049.842	2.033.040	2.422.037	388.997
Verzoektaken	9.995.463	9.621.593	10.285.084	4.008.997	3.916.716	-92.281
Totaal lasten	14.874.759	14.500.888	15.334.926	6.042.037	6.338.752	296.716
Totaal saldo van baten en lasten	6.426.044	6.263.555	5.687.869	2.609.815	2.442.661	-167.154
Toevoeging aan reserves	0	0	0	0	0	0
Onttrekking aan reserves	0	0	0	0	0	0
Gerealiseerde resultaat	6.426.044	6.263.555	5.687.869	2.609.815	2.442.661	-167.154

Lasten

De gerealiseerde lasten voor het programma Dienstverlening bedragen € 6,34 mln. en zijn € 0,30 mln. hoger dan begroot. Deze hogere kosten betreffen enerzijds hogere direct door te belasten externe projectkosten en anderzijds hogere aan het programma toegerekende lasten.

Resultaat

De gerealiseerde baten en lasten leiden tot een programmasaldo vóór onttrekking aan reserves van € 2,44 mln. ten opzichte van het resultaat van € 2,61 mln. uit de begroting; een verslechtering van € 0,17 mln.

Actuele jaarprognose voor 2022

Baten

De prognose van de totale baten voor 2022 blijft in de buurt van het (gewijzigde) begrotingsniveau en komt uit op € 21,02 mln. Dat is € 0,26 mln. meer dan de raming in de begroting van € 20,76 mln.

Dit is te verklaren door de opbouw van de begroting 2022. In tegenstelling tot voorgaande jaren is deze minder conservatief en meer in lijn met de opgedragen werkprogramma's en het geraamde volume van aanvullende opdrachten. Deze ramingen blijken beter aan te sluiten bij de praktijk. Dat betekent ook dat een eventueel omzetsurplus minder voor de hand komt te liggen.

De actuele prognose blijft achter bij het volume van de in 2022 opgedragen werkprogramma's. Deze werkprogramma's kennen een opdrachtwaarde van € 21,92 mln. Op onderdelen kunnen deze niet volledig worden gerealiseerd. In samenspraak met onze deelnemers zal worden bekeken hoe hier op de meest passende wijze mee om kan worden gegaan.

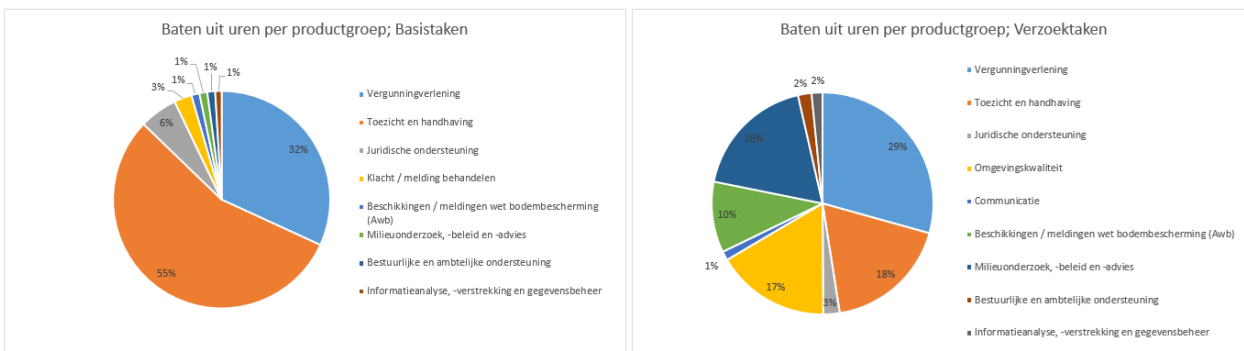
Lasten

De geprognostiseerde lasten zijn gebaseerd op tot nu toe gerealiseerde lasten, gecombineerd met de verwachte omzontwikkeling. De geraamde lasten voor dit programma komen uit op € 15,33 mln. Dit is een stijging van € 0,83 mln. ten opzichte van de begroting (raming € 14,50 mln.).

Resultaat

De bovengenoemde ontwikkeling van baten en lasten resulteert in programmasaldo van € 5,69 mln. ten opzichte van het begrote resultaat van € 6,26 mln. Dit leidt tot een verslechtering van € 0,58 mln.

In onderstaande taartdiagrammen is de samenstelling van de baten uit basis- en verzoektaken weergegeven. De onderliggende gegevens hebben betrekking op de eerste 5 maanden van 2022.

De inhoudelijke en financiële verantwoording over de gerealiseerde basis- en verzoektaken vindt periodiek per individuele deelnemer plaats. De voortgang wordt gerapporteerd in de accountrapportages waarbij aandacht wordt geschonken aan onder- en overschrijdingen (aantallen controles respectievelijk budget).

De financiële voortgang per deelnemer is weergegeven in bijlagen I en II.

3.3 Programma Collectieve taken

In 2022 zijn de volgende taken en werkzaamheden ondergebracht onder de collectieve taken:

- Collectief Programma
- Samen Sterk in Brabant
- Omgevingsveiligheid
- Programma Omgevingswet

Collectief Programma

In het collectief programma staan structurele collectieve taken en eenmalige incidentele (ontwikkelings-) projecten als instrumenten ter beschikking om de uitvoering van de VTH-taken te versterken en toegevoegde waarde te leveren. Belangrijker is echter de thematisch inhoudelijke samenhang waarop we de middelen inzetten en waarlangs we de beoogde ontwikkelingen gaan vormgeven.

Voor 2022 wordt ingezet op een 4 tal thematische lijnen te weten:

1. Samenwerken en organisatie: Behoud en verbetering van het regionale netwerk is essentieel voor verbetering van de leefomgeving. Goed samenspel zorgt voor kwaliteit van de opgedragen werkzaamheden.
2. Wet- en regelgeving: we werken aan de implementatie van relevante (nieuwe) wet- en regelgeving van belang voor de leefomgeving
3. Uitvoeringsbeleid: we maken gezamenlijke afspraken over de inhoudelijke uitvoering van de VTH taken en ten aanzien van de vereiste kwaliteit.
4. Maatschappelijke opgaven: we spelen in op nieuwe ontwikkelingen die de leefomgeving raken.

Veel projecten zijn volop in uitvoering, sommige laten al goede resultaten zien (output en outcome). Een korte dwarsdoorsnede van belangrijke taken en werkzaamheden:

- BPO: in maart uitvoering gegeven aan succesvol webinar voor problematiek geur bij innovatieve stalsystemen. Daarnaast wordt gewerkt aan een notitie Agrarisch platform voor samenwerking met andere omgevingsdiensten en provincie Noord-Brabant.
- Goede opkomst en deelname bij 2 bestuurlijke bijeenkomsten (werkprogramma Agrofood), hier is onder meer de regio meegenomen in de provinciale uitvoeringsagenda mest en problematiek van de combiluchtwassers. Regionaal Meetnet: aansluiten deelnemers en uitrol is gereed.
- Ondersteuning en coördinatie klachten en meldingen.
- Meerjarenvisie: scenario's zijn ontwikkeld en in regionale ambtelijke bijeenkomst toegelicht en bediscussieerd. Er is een nieuwsbrief uitgebracht en de regionale klankbordgroep is betrokken bij de voorlopige resultaten.
- Voor zeer zorgwekkende stoffen is gestart met het opleiden van toezichthouders. Daarnaast wordt contact onderhouden met het landelijke netwerk van deskundigen.

Samen Sterk in Brabant

Om de samenwerking tussen opsporingsambtenaren in het buitengebied in Brabant goed vorm te geven werken de bevoegde gezagen en OD's samen in het project SSiB. De uitvoering van SSiB is centraal voor Brabant georganiseerd, aan de uitvoering als zodanig levert ODZOB geen directe bijdrage. Het SSiB is vanaf 2022 ondergebracht in een afzonderlijk subprogramma met een eigen bekostigingsstructuur, als onderdeel van het programma collectieve taken.

Omgevingsveiligheid

Gezien het collectieve karakter zijn de taken voor omgevingsveiligheid voor de regio opgenomen als subprogramma binnen de collectieve taken. De werkzaamheden betreffen de deelname aan landelijke bijeenkomsten omgevingsveiligheid en actualisatie van de Richtlijnen Gevaarlijke stoffen voor bedrijven (PGS). Verdere activiteiten betreffen het actueel houden van het (landelijk/regionaal) register externe veiligheid voor regio Zuidoost-Brabant.

Wat kost het?

Programma Collectieve taken

* bedragen x 1€

	Begroting primair 2022	Begroting 2022 na wijziging 5	Actuele prognose	Begroting 2022 na wijziging 5 t/m mei	Realisatie 2022 t/m mei	Afwijking realisatie t.o.v. begroting na wijziging 5
Baten						
Inzet uren	883.321	1.404.680	1.404.680	585.283	570.163	-15.120
Inzet middelen	444.700	459.700	459.700	191.542	160.997	-30.545
Totaal baten	1.328.021	1.864.380	1.864.380	776.825	731.160	-45.665
Lasten						
Lasten	1.061.540	1.731.462	2.251.648	721.443	807.078	85.635
Totaal lasten	1.061.540	1.731.462	2.251.648	721.443	807.078	85.635
Totaal saldo van baten en lasten	266.481	132.918	-387.268	55.382	-75.918	-131.300
Toevoeging aan reserves	0	0	0	0	0	0
Onttrekking aan reserves	0	306.674	194.640	127.781	11.055	-116.726
Gerealiseerde resultaat	266.481	439.592	-192.628	183.163	-64.863	-248.026

Een deel van de uren die onderdeel uitmaken van de *administratieve proeftuin* hebben een collectief karakter en zijn daarom administratief ondergebracht bij het collectief programma. Voor deze uren bestaat in 2022 nog geen dekking, vandaar de bovenstaande afwijking ten opzichte van de begroting. Dit wordt nader toegelicht in paragraaf 6.2.

Het resultaat over de eerste 5 maanden van 2022

De baten bestaan uit de deelnemersbijdragen voor de specifieke onderdelen van dit programma. Deze bestaan enerzijds uit ureninzet van onze medewerkers en anderzijds uit door te belasten externe kosten, zoals de bijdrage voor SSiB aan de ODBN. De gerealiseerde baten en lasten wijken enigszins af van de raming. Dat ligt voornamelijk aan de gerealiseerde uren van de *administratieve proeftuin*.

Actuele jaarprognose voor 2022

De prognose van de baten ligt op begrotingsniveau. Dit vloeit voort uit de reeds volledig geïnde deelnemersbijdragen voor dit programma; zie hiervoor bijlage 7.3. Naar verwachting wordt het programma Collectieve Taken dit jaar volledig uitgevoerd. Dit leidt niet tot hogere lasten. Het zijn de geraamde uren uit de *administratieve proeftuin* die hier debet aan zijn.

Onttrekking reserves

Er zijn 2 begrotingswijzigingen die effect hebben op dit programma. Dit betreft het programma Omgevingswet en de uitwerking van de verbeterpunten uit het RKO. De geraamde onttrekkingen uit de algemene reserve waren oorspronkelijk becijferd op € 0,31 mln. Naar verwachting kan met een lagere onttrekking voor het programma Omgevingswet worden volstaan; namelijk € 0,19 mln.

3.4 Algemene dekkingsmiddelen

Hieronder is het overzicht voor de algemene dekkingsmiddelen opgenomen. Deze post omvat met name doorbelasting van garantiesalarissen en personeel-gerelateerde kosten aan enkele deelnemers.

Wat kost het?

Algemene dekkingsmiddelen

* bedragen x 1€

Omschrijving	Begroting primair 2022	Begroting 2022 na wijziging 5	Actuele prognose	Begroting 2022 na wijziging 5 t/m mei	Realisatie 2022 t/m mei	Afwijking realisatie t.o.v. begroting na wijziging 5
Baten	50.000	50.000	60.000	20.833	24.956	4.123
Lasten	0	0	0	0	0	0
Saldo Algemene dekkingsmiddelen	50.000	50.000	60.000	20.833	24.956	4.123

De raming van deze door te belasten kosten is verhoogd op basis van actuele inzichten en sluit beter aan op de realisatie van vorig jaar. In 2022 worden deze kosten voor de laatste maal doorbelast.

3.5 Kosten van de overhead

De overheadkosten dienen afzonderlijk te worden begroot en verantwoord. Zo wordt meer inzicht gegeven in de totale kosten van overhead voor de gehele organisatie. Het Bbv¹ hanteert de volgende definitie van de overhead: *alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces*. De volgende kosten dienen daardoor tot de overheadkosten te worden gerekend:

- Leidinggevendend primair proces (hiërarchisch);
- Financiën, toezicht en controle (gericht op de eigen organisatie);
- Personeel & organisatie
- Inkoop (inclusief aanbesteding en contractmanagement);
- Interne en externe communicatie (exclusief klantcommunicatie);
- Juridische zaken (bedrijfsvoering, of bedrijfsvoeringstaak op afdeling);
- Bestuurszaken en bestuursondersteuning;
- (Documentaire) informatievoorziening en automatisering (voor zover niet direct toe te rekenen);
- Facilitaire zaken en huisvesting;
- Managementondersteuning primair proces;

De kosten die voortvloeien uit de implementatie van het nieuwe VTH-systeem worden eveneens tot de overhead gerekend.

Inmiddels is bestuurlijk vastgesteld dat het accountmanagement onderdeel uitmaakt van het primaire proces en niet langer toegerekend wordt aan de overheadfunctie. Dat is in lijn met bovenstaande uitgangspunten. Dat betekent dat de kosten die voortvloeien uit het accountmanagement niet langer onderdeel uitmaken van het gemiddeld uurtarief, maar dat deze via gerealiseerde uren aan de deelnemers worden doorbelast. Per saldo heeft dit, qua kosten voor onze deelnemers, geen effect.

¹ Bbv: Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten

Wat kost het?

Overhead

* bedragen x 1€

Omschrijving	Begroting primair 2022	Begroting 2022 na wijziging 5	Actuele prognose	Begroting 2022 na wijziging 5 t/m mei	Realisatie 2022 t/m mei	Afwijking realisatie t.o.v. begroting na wijziging 5
Baten	0	0	0	0	0	0
Lasten	6.732.525	7.265.845	8.003.125	3.027.436	3.091.714	64.278
Saldo Overhead	-6.732.525	-7.265.845	-8.003.125	-3.027.436	-3.091.714	-64.278
Toevoeging aan reserves	0	0	0	0	0	0
Ontrekking aan reserves	0	522.698	466.913	217.791	152.527	-65.264
Gerealiseerde resultaat overhead	-6.732.525	-6.743.147	-7.536.212	-2.809.645	-2.939.187	-129.542

Het resultaat over de eerste 5 maanden van 2022

De overheadkosten zijn de eerste 5 maanden zijn € 0,06 mln. hoger dan begroot en bedroegen € 3,09 mln. Daarbij is nog geen rekening gehouden met een onttrekking aan het einde van dit jaar uit de algemene reserve voor kosten die voortvloeien uit de implementatie van het nieuwe VTH-systeem.

Actuele jaarprognose voor 2022

Voor heel 2022 is de verwachting dat de overheadkosten € 0,74 mln. hoger uitkomen dan in de begroting was geraamd (€ 8,00 mln. versus €7,26 mln.). Naar verwachting is de geraamde onttrekking uit de algemene reserve (€ 0,53 mln.) wegens de kosten voor het nieuwe VTH-systeem niet helemaal nodig.

3.6 Heffing Vennootschapsbelasting

De afgelopen jaren heeft de ODZOB in beperkte mate vennootschapsbelasting af moeten dragen aan de fiscus. Gezien het verwachte exploitatietekort over 2022 wordt rekening gehouden met een nul-heffing.

Wat kost het?

Heffing VPB

* bedragen x 1€

Omschrijving	Begroting primair 2022	Begroting 2022 na wijziging 5	Actuele prognose	Begroting 2022 na wijziging 5 t/m mei	Realisatie 2022 t/m mei	Afwijking realisatie t.o.v. begroting na wijziging 5
Baten	0	0	0	0	0	0
Lasten	10.000	10.000	0	4.167	0	-4.167
Saldo VPB	-10.000	-10.000	0	-4.167	0	4.167

4 Financiële ontwikkelingen

4.1 Overzicht van baten en lasten

Overzicht van baten en lasten

* bedragen x 1E

Programma	Begroting 2022 na wijziging 5			Actuele Prognose			Begroting 2022 na wijziging 5 t/m mei			Realisatie 2022 t/m mei		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Programma												
Programma Dienstverlening	20.764.444	14.500.888	6.263.555	21.022.795	15.334.926	5.687.869	8.651.852	6.042.037	2.609.815	8.781.413	6.338.752	2.442.661
- Basistaken	6.987.200	4.879.296	2.107.904	7.002.284	5.049.842	1.952.442	2.911.333	2.033.040	878.293	3.346.098	2.422.037	924.062
- Verzoeltaken	13.777.244	9.621.593	4.155.651	14.020.511	10.285.084	3.735.427	5.740.518	4.008.997	1.731.521	5.435.314	3.916.716	1.518.599
Programma Collectieve taken	1.864.380	1.731.462	132.918	1.864.380	2.251.648	-387.268	776.825	721.443	55.382	731.160	807.078	-75.918
Subtotaal programma's	22.628.824	16.232.351	6.396.473	22.887.175	17.586.574	5.300.601	9.428.677	6.763.479	2.665.197	9.512.573	7.145.830	2.366.743
Algemene dekkingsmiddelen	50.000	0	50.000	60.000	0	60.000	20.833	0	20.833	24.956	0	24.956
Overhead	0	7.265.845	-7.265.845	0	8.003.125	-8.003.125	0	3.027.436	-3.027.436	0	3.091.714	-3.091.714
Heffing VPB	0	10.000	-10.000	0	0	0	0	4.167	-4.167	0	0	0
Bedrag onvoorzien	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Saldo van baten en lasten	22.678.824	23.508.196	-829.372	22.947.175	25.589.699	-2.642.524	9.449.510	9.795.082	-345.572	9.537.529	10.237.544	-700.015
Toevoeging en ontrekking reserves												
Onttrekking algemene reserve: VTH-applicatie	0	-522.698	522.698	0	-466.913	466.913	0	-217.791	217.791	0	-152.527	152.527
Onttrekking algemene reserve: Omgevingswet	0	-256.674	256.674	0	-144.640	144.640	0	-106.947	106.947	0	0	0
Onttrekking algemene reserve: Rekenkameronderzoek	0	-50.000	50.000	0	-50.000	50.000	0	-20.833	20.833	0	-11.055	11.055
Totaal toevoeging en ontrekking aan reserves	0	-829.372	829.372	0	-661.553	661.553	0	-345.572	345.572	0	-163.582	163.582
Resultaat	22.678.824	22.678.824	0	22.947.175	24.928.146	-1.980.971	9.449.510	9.449.510	0	9.537.529	10.073.962	-536.433

Algemeen beeld

Het overzicht van baten en lasten geeft inzicht in het gerealiseerde en geprognostiseerde resultaat en de samenstelling daarvan. Per begrotingsonderdeel zijn de baten en lasten weergegeven. Uitgangspunt is de begroting 2022 na de 5^e wijziging. Daarnaast is een prognose opgenomen voor de te verwachten realisatie over het gehele begrotingsjaar 2022.

De door het AB vastgestelde begrotingswijzigingen 2022 hadden betrekking op:

- I. Verschuiving programma omgevingsveiligheid naar collectief programma
- II. Verschuiving programma Omgevingswet naar collectief programma
- III. Aanvullende middelen opvolging verbetermaatregelen rekenkameronderzoek
- IV. Verschuiving middelen programma Omgevingswet van 2021 naar 2022
- V. Verschuiving middelen implementatie nieuwe VTH-systeem van 2021 naar 2022

Het resultaat over de eerste 5 maanden van 2022

Het resultaat is beduidend minder gunstiger dan was voorzien in de begroting. Het totaal aan baten is circa € 0,09 mln. hoger dan begroot, terwijl de lasten zich € 0,44 mln. boven begrotingsniveau bevinden. Hierdoor is het resultaat vóór onttrekking aan de reserves € 0,35 mln. lager dan begroot. Pas aan het einde van het jaar vinden de daadwerkelijke onttrekkingen uit de algemene reserve plaats. Naar verwachting zijn deze lager dan was begroot. Wanneer rekening wordt gehouden met het verschil tussen de geraamde en geactualiseerde onttrekkingen (naar rato per 31/5) verslechtert het tussentijdse resultaat naar € 0,54 mln.

Actuele jaarprognose voor 2022

Het geprognostiseerde tekort voor 2022 loopt, naar huidige inzichten, op tot € 1,98 mln. De baten komen naar verwachting iets boven het begrotingsniveau uit (surplus van € 0,27 mln.). De lasten lopen naar verwachting op tot € 25,89 mln. Dit is € 2,08 mln. meer dan begroot. De verwachte onttrekkingen uit de algemene reserve voor de opvolging van het rekenkameronderzoek, de implementatie van het VTH-systeem en het programma Omgevingswet liggen € 0,17 mln. lager dan was begroot.

Bovenstaande prognose is nog omgeven met de nodige onzekerheden. De oorzaak van het (verwachte) tekort ligt voornamelijk in de lastensfeer. Er blijken beduidend meer medewerkers nodig te zijn om de opgedragen werkzaamheden uit te voeren. Op zichzelf is dat nog geen probleem, maar dat wordt anders als de arbeidsproductiviteit en daarmee de mate van declarabiliteit achterblijft bij de raming. In paragraaf 6.1 wordt nader ingegaan op de achtergronden hiervan.

Toelichting op de exploitatiekosten

De lasten zijn te onderscheiden in exploitatiekosten en externe programmakosten (dit zijn projectkosten die de ODZOB rechtstreeks bij de opdrachtgever(s) in rekening brengt). Aangezien deze laatste categorie voor de ODZOB per saldo geen effect hebben, worden deze niet nader toegelicht en worden uitsluitend de ontwikkelingen in de exploitatiekosten uiteengezet.

Het aandeel van de overheadkosten in de gewijzigde begroting lag op 31,5% van het totaal. De 5-maands realisatie komt uit op 31,1%. De actuele jaarprognose loopt op naar ruim 32,2%.

Lasten naar kostensoort

* bedragen x 1€

POST	Begroting 2022 na wijziging 5	Actuele prognose	Begroting 2022 na wijziging 5 t/m mei	Realisatie 2022 t/m mei	Afwijking realisatie t.o.v. begroting na wijziging
Personeel	20.502.815	22.194.648	8.542.840	8.822.947	280.107
Uitbesteding	158.656	190.000	66.107	57.570	-8.537
Kapitaallasten	320.000	270.000	133.333	109.727	-23.606
Organisatiekosten	2.057.025	2.217.000	857.094	947.072	89.978
Totaal exploitatie lasten	23.038.496	24.871.648	9.599.373	9.937.315	337.942
Externe programmakosten	459.700	718.051	191.542	300.229	108.687
Totaal lasten (incl externe programmakosten)	23.498.196	25.589.699	9.790.915	10.237.544	446.629
<i>Waarvan:</i>					
- Toegerekend aan programma's	16.232.351	17.586.574	6.763.479	7.145.830	382.350
- Kosten van de overhead	7.265.845	8.003.125	3.027.436	3.091.714	64.278
VPB	10.000	0	4.167	0	-4.167
Onvoorzien	0	0	0	0	0
OTAAL lasten	23.508.196	25.589.699	9.795.082	10.237.544	442.463

De gerealiseerde lasten in de eerste 5 maanden van 2022

De gerealiseerde lasten zijn € 447.000 hoger dan begroot. De exploitatiekosten zijn € 338.000 hoger dan voorzien. De externe programmakosten zijn € 109.000 hoger dan geraamd.

Personeelskosten

De personeelskosten bestaan onder andere uit salarissen, externe inhuur, opleidingen, dienstreizen, woonwerkverkeer en overige personele kosten. De bezetting was circa 12 fte hoger dan begroot, het grootste deel hiervan (75%) betreft externe inhuur.

De personele kosten zijn € 280.000 hoger dan geraamd en zijn het gevolg van:

- Lagere salariskosten - € 130.000
- Lagere kosten opleidingen - € 74.000
- Lagere reiskosten - € 112.000
- Lagere overige personele kosten - € 23.000
- Hogere kosten externe inhuur € 619.000

De salariskosten liggen, ondanks een toename van 3 fte, onder het niveau van de begroting. Dit is het gevolg van een verschuiving in de arbeidsmix. Gemiddeld genomen verlaten oudere, meer ervaren werknemers de ODZOB en daarvoor in de plaats worden jongere, minder ervaren krachten in dienst genomen.

In 2022 staat het opleidingsprogramma, organisatiebreed, in het teken van het nieuwe VTH-systeem en het programma Omgevingswet. Daardoor is er beperkt ruimte voor overige opleidingen. Tevens was het aanbod van opleidingen in het eerste deel van dit jaar nog beperkt van omvang als gevolg van de Covid-19 pandemie.

De reiskosten blijven achter bij de raming wegens de mogelijkheden tot thuiswerken. Daarnaast is aantal reisbewegingen lager dan werd aangenomen als gevolg van de sterk gestegen brandstofprijzen.

Uitbesteding

Het budget voor externe onderzoeks- en advieskosten wordt voornamelijk ingezet voor onze externe accountant en inkooptrajecten via Bizob. De gerealiseerde kosten onderschrijden het budget met € 9.000.

Kapitaallasten

De kapitaallasten hebben betrekking op de jaarlijkse afschrijving van investeringen. De investeringen blijven achter bij de raming, waardoor de kapitaallasten eveneens achterblijven (€ 24.000).

Organisatiekosten

De organisatiekosten hebben onder andere betrekking op kantoor, ICT, telefonie, huur, verzekeringen en leaseauto's. De werkelijke kosten waren in de eerste 5 maanden van 2022 € 90.000 hoger dan geraamd. De grootste afwijkingen worden hieronder toegelicht:

• Hogere kosten IT/helpdesk	€ 60.000
• Hogere kosten automatisering/licenties	€ 73.000
• Lagere huisvestingskosten	- € 22.000
• Lagere kosten kantoor/porto	- € 10.000
• Lagere kosten uitbesteding salarisadministratie	- € 11.000

De ontwikkelingen in de kantoor- en huisvestingskosten zijn inherent aan het grotendeels thuiswerken van onze medewerkers. De lagere uitbestedingskosten voor de salarisadministratie zijn het gevolg van de ingebruikname van het nieuwe Hrm-systeem. De hogere IT-gerelateerde kosten hebben enerzijds te maken met de diverse netwerkstoringen waar de ODZOB aan het begin van dit jaar mee te kampen had. Anderzijds heeft een deel van deze kosten betrekking op de implementatie van het nieuwe VTH-systeem, waarvoor aan het einde van dit jaar een onttrekking uit de algemene reserve zal plaatsvinden.

Actuele jaarprognose van de lasten 2022

De prognose van de jaarlasten toont een stijging van € 2,08 mln. ten opzichte van de begroting. Het grootste deel van deze stijging wordt verwacht in de exploitatielasten (€ 1,83 mln.). De verwachte toename van de door te belasten projectkosten is becijferd op € 258.000. Daarnaast wordt er geen heffing voor de vennootschapsbelasting verwacht (voordelig effect van € 10.000).

Personeelskosten

De geprognostiseerde kosten zijn € 1,69 mln. hoger dan geraamd en komen in 2022 naar verwachting uit op een bedrag van € 22,19 mln. Deze prognose gaat gepaard met een gemiddelde bezetting over 2022 van 225 fte. Dat is 16 fte meer dan is geraamd in de bijgestelde begroting. Het is tevens ruim 4 fte meer dan de gemiddelde bezetting in de eerste 5 maanden van dit jaar. Om in 2022 gemiddeld genomen op 225 fte uit te komen, is in het tweede deel van dit jaar een gemiddelde bezetting van bijna 230 fte nodig. De bezetting per eind mei bedroeg 228 fte. De prognose van de personele kosten is gebaseerd op:

• Lagere salariskosten	- € 126.000
• Lagere kosten opleidingen	- € 80.000
• Lagere reiskosten	- € 117.000
• Hogere overige personele kosten	€ 55.000
• Hogere kosten externe inhuur	€ 1.959.000

De situatie op de arbeidsmarkt is zodanig dat het uiterst lastig is om nieuwe medewerkers te werven. Vandaar dat er relatief veel gebruik gemaakt 'moet' worden van externe inhuur. In de begroting werd nog uitgegaan van 14% externe inhuur op het totaal, in de prognose voor 2022 loopt dit aandeel op naar 19%.

Hoewel we hierdoor in staat zijn de opgedragen werkzaamheden grotendeels (maar niet volledig) uit te voeren, kleeft hier ook een keerzijde aan. De gespannen arbeidsmarkt zorgt voor een stijging van de inhuurtarieven. Daarnaast blijft niet alle opgedane kennis behouden voor de ODZOB, ongeacht een gedegen overdracht bij de afronding van de werkzaamheden door de extern ingehuurde collega's.

Bij de prognose van de opleidings- en reiskosten is uitgegaan van een hogere realisatie in het tweede deel van 2022. We gaan er van uit dat er meer mogelijkheden zullen zijn om opleidingen te volgen en dat het personeel van de ODZOB meer op kantoor gaat werken. De verwachte hogere overige personele kosten hebben betrekking op de thuiswerkvergoeding en -faciliteitenregeling die vorig jaar is opengesteld.

Uitbesteding

De prognose voor externe onderzoeks- en advieskosten toont hogere kosten dan in de begroting zijn geraamd; het verschil bedraagt € 31.000. Dit wordt grotendeels verklaard door hogere externe advieskosten op Hrm-gebied.

Kapitaallasten

Het doen van nieuwe investeringen is mede afhankelijk van de oriëntatie op de ODZOB-huisvesting. Vandaar dat het huidige volume achterblijft bij de raming. Dit geldt daardoor eveneens voor de kapitaallasten; dit betreft een (incidenteel) voordelig effect van € 50.000.

Organisatiekosten

De geprognostiseerde organisatiekosten liggen € 160.000 boven begrotingsniveau. Onderstaande ontwikkelingen hebben de grootste impact op deze verwachte overschrijding van kosten:

• Hogere kosten automatisering/licenties	€ 19.000
• Hogere kosten IT/helpdesk	€ 157.000
• Hogere huisvestingskosten	€ 24.000
• Lagere kosten kantoor / porto	- € 21.000
• Lagere kosten uitbesteding salarisadministratie	- € 24.000

De verwachte hogere kosten op IT-gebied vloeien voort uit de voltooiing van de inrichting van het nieuwe VTH-systeem. Een substantieel deel van deze kosten worden aan het einde van dit jaar afgedekt door een onttrekking uit de algemene reserve. Hoewel de huisvestingskosten tot nu toe achterblijven op de raming, wordt over het gehele jaar een overschrijding verwacht. Dit vloeit voort uit de hoge actuele energiekosten.

Mutaties reserves

Een drietal, door het algemeen bestuur bekrachtigde, begrotingswijzigingen zien op een onttrekking uit de algemene reserve aan het einde van dit jaar. Het gaat hierbij om een maximaal toegestane onttrekking van € 0,83 mln. De opgestelde prognose toont een lagere verwachte onttrekking, namelijk € 0,66 mln.

Dit vloeit voornamelijk voort uit de voortgang in het programma Omgevingswet. Daarbij moet wel worden aangetekend dat er nog steeds wordt uitgegaan van een inwerkingtreding van 1 januari 2023. Mocht in dit najaar blijken dat nieuw uitstel nodig is, dan zal de planning moeten worden herzien.

4.2 Investerings

In de begroting 2022 is een investeringskrediet opgenomen van € 0,2 mln. Samen met het doorgeschoven investeringskrediet uit 2021 bedraagt het totale potentiële investeringsvolume voor 2022 € 0,65 mln.

Dit jaar is inmiddels voor € 54.000 aan investeringen gerealiseerd. Voor het restant van 2022 worden er nog investeringen verwacht op IT-gebied (netwerk en beveiliging). Daarmee gaat de verwachte realisatie voor 2022 richting het beschikbaar gestelde krediet voor dit jaar. Op het restantkrediet van voorgaande jaren wordt naar verwachting niet ingelopen.

In het najaar van 2022 wordt een investerings- en beheerplan verwacht waarbij inzichtelijk moet worden welke middelen de komende jaren nodig zijn om investeringen te kunnen doen en te vervangen. Dit betreft zowel IT-middelen als huisvesting-gerelateerde zaken. Voor de laatste categorie is het uiteraard van belang om eerst vast te stellen of de ODZOB na 2024 het huidige kantoorpand blijft betrekken.

Investerings

POST	Restant krediet 2021	Krediet begroting 2022	Totaal investerings krediet 2022	Realisatie t/m huidige maand
Investerings	448.821	200.000	648.821	54.426
Totaal	448.821	200.000	648.821	54.426

5 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

5.1 Risicomanagement

Ontwikkeling algemene reserve

In juli 2022 heeft het Algemeen Bestuur het resultaat 2021 bestemd door dit grotendeels toe te voegen aan de algemene reserve. Deze bedraagt nu € 2,78 mln. Volgens de huidige ramingen zal eind 2021 voor een bedrag van maximaal € 662.000 aan deze reserve onttrokken voor de financiering van kosten voor de projecten van het programma Omgevingswet (€ 145.000), de implementatie van het nieuwe VTH-systeem (€ 467.000) en de opvolging van de maatregelen uit het rekenkameronderzoek (€ 50.000). Daarmee komt de algemene reserve ultimo 2022 naar verwachting op € 2,12 mln.

Deze bestuursrapportage toont een tekort over het jaar 2022 dat kan oplopen tot € 1,98 mln. Een tekort van een dergelijke omvang zou, zij het nipt, kunnen worden opgevangen door een eenmalige onttrekking uit de algemene reserve. Deze zou dan uitkomen op een bedrag van € 142.000.

Het hier getoonde geprognostiseerde tekort van € 1,98 mln. is inclusief de eenmalige kosten die voortvloeien uit de *administratieve proeftuin*. Deze incidentele kosten worden geraamd op € 1,04 mln. Dat betekent dat het geprognostiseerde tekort dat voortvloeit uit de reguliere exploitatie uitkomt op € 0,94 mln. In paragraaf 6.2 wordt een nadere toelichting gegeven over de effecten van de *administratieve proeftuin*.

Risicomanagement

De risico-inventarisatie van die aan het begin van dit jaar is opgesteld en gepresenteerd in de jaarstukken 2021 en begroting 2023 is ten behoeve van de bestuursrapportage 2022 volledig geactualiseerd. In algemene zin kan worden gesteld dat de verwachtingswaarde van de risico's is afgenomen ten opzichte van de vorige inventarisatie. Deze daalt namelijk van € 2,74 mln. naar € 1,75 mln.

De daling van de verwachtingswaarde van de geïnventariseerde risico's is het gevolg van:

- De voorbereidingen op de inwerkingtreding van de Omgevingswet verlopen voorspoedig.
- Het nieuwe zaak- en VTH-systeem is onlangs succesvol geïmplementeerd.
- Er zijn investeringen gedaan om de uitval / niet-beschikbaarheid van systemen tegen te gaan.

Hoewel de verwachtingswaarde van de risico-inventarisatie is gedaald leidt dit niet tot een verbetering van de weerstandsratio. Het weerstandsvermogen betreft de mate waarin de ODZOB beschikt over middelen om de in beeld gebrachte risico's af te kunnen dekken. De algemene reserve daalt mogelijk tot een bedrag van €142.000. Dit is het geval indien het geprognostiseerde tekort werkelijkheid wordt én indien het algemeen bestuur besluit dit tekort te dekken uit de algemene reserve. De weerstandsratio komt dan uit op $0,14 / 1,75 = 0,08$. Dit staat in schril contrast met de gangbare weerstandsnorm van 1,0 tot 1,2.

In het najaar van 2022 presenteren de samenwerkende GR-en in onze regio de herijkte financiële kaders, waaronder het weerstandsvermogen en risicomanagement. Voor de ODZOB betekent dit dat daarbij ook in beeld moet worden gebracht op welke wijze het weerstandsvermogen versterkt kan worden.

Op basis van de huidige (regionale) afspraken geldt een streefwaarde voor het weerstandsvermogen die los staat van de risico-inventarisatie en voor de ODZOB uitkomt op een bedrag tussen de € 1,2 en € 1,5 mln. Dit staat op zeer gespannen voet met het verwachte volume van de algemene reserve van € 142.000.

Voor de deelnemers betekent dit dat rekening gehouden dient te worden met een eventuele aanvulling van de algemene reserve, waardoor de financiële buffer beter aansluit op de in beeld gebrachte risico's.

6 Bedrijfsvoering

6.1 Organisatie

Kwaliteit

De ODZOB heeft het leveren van kwaliteit hoog geprioriteerd. We willen niet alleen voldoende capaciteit, maar ook voldoende kwaliteit borgen bij onze inzet voor het belang van een gezonde en veilige leefomgeving. Dit betekent aandacht voor opleiding, goede samenwerking (intern en extern), heldere opdrachtformulering, slimme en doelgerichte uitvoering, risicogericht stellen van prioriteiten, duidelijke en uniforme processen, volledige en terugvindbare gegevensregistratie en frequente monitoring op deze punten. Wat de ODZOB met kwaliteit wil bereiken is geformuleerd in een visie. Vanuit die visie volgt een aantal aandachtsgebieden, waaruit verbeter suggesties voortkomen. Ook in 2022 is een aantal punten opgepakt om te zorgen voor continue verbetering van onze werkzaamheden. Dit jaar ligt de focus op de implementatie en het beheer van (uniforme) werkprocessen. Dit geven we een impuls vanwege de ingebruikname van het nieuwe zaakstelsel en ter voorbereiding op de komst van de Omgevingswet. De monitoring van de kwaliteit van de gegevens die we in dit nieuwe systeem vastleggen maakt hier onderdeel van uit. Daarnaast gaan we in 2022 nog van start met een HPO-kwaliteitsmeting (0-meting) van onze organisatie (HPO = Hoog Presterende Organisaties). Dit geeft ons verder inzicht in waar we staan en waar we ons op moeten richten.

Zaak- en VTH-systeem en DSO

De komst van de Omgevingswet en de geslaagde implementatie van een nieuw zaak- en VTH-systeem (gekoppeld aan het Digitaal Stelsel Omgevingswet) biedt kansen om de kwaliteit (nog) beter in de werkprocessen te verankeren. De nieuwe werkprocessen zouden per 1 januari 2022 geïmplementeerd worden. Door de verschuiving van de implementatiedatum van het nieuwe VTH-systeem naar 1 juli is deze startdatum verschoven. In verband met uitstel van de Omgevingswet werken we in het nieuwe VTH-systeem onder de huidige wetgeving. De ODZOB maakt nog een verbetering in de uitwisseling van informatie (data en documenten) tussen deelnemers en de ODZOB, in zoverre dat het voldoet aan de daarvoor geldende (archief)wetgeving. In het najaar van 2022 staat ook gepland om meer uniforme afspraken te maken met onze deelnemers over gezamenlijk ICT-beheer.

Regionaal inrichtingenbestand

Na de inwerkingtreding van de Omgevingswet is geen sprake meer van het begrip inrichting. We spreken van milieubelastende activiteiten. Deze zullen in 2022 als zodanig in onze systemen opgenomen worden. We registreren vanaf dat moment dus activiteiten, waarvan er meerdere binnen één locatie kunnen plaatsvinden. De zogenaamde locatiedossiers worden onderdeel van het gezamenlijk ICT-beheer. Het is de bedoeling dat gemeenten, Veiligheidsregio en ODZOB gebruik gaan maken van dezelfde locatiedossiers.

Informatiebeveiliging

Alle overheidsorganisaties hebben de plicht hun informatiebeveiliging conform de BIO (Baseline Informatiebeveiliging Overheid) in te richten. De ODZOB heeft hier al stappen in gezet (Beleid en uitvoeringsprogramma's, aanwijzen CISO, Calamiteitenplan, etc.). Er moeten nog een aantal stappen gezet worden, voordat de ODZOB conform de BIO in control is. Daarnaast is informatiebeveiliging nooit 'af'. Er is een bewustwordingscampagne ingezet over informatiebeveiliging. De ODZOB heeft een hulplijn ingericht, waar mensen bij twijfel mee kunnen schakelen. Kwaadwillenden zitten immers niet stil, en vinden continu manieren uit om de informatievoorziening in gevaar te brengen.

Het spreekt voor zich dat de informatiebeveiliging mee moet ontwikkelen met deze zaken en dat de ODZOB daarom in extra beveiligingstools moet gaan investeren. Daarom is besloten tot de aanschaf van nieuwe switches en firewalls. Onlangs is ook de *twee-factor authenticatie* in gebruik genomen; hierdoor is de beveiliging van ons IT-netwerk verbeterd. In het najaar willen we duidelijke afspraken maken met al onze (keten)partners op het gebied van privacy en informatiebeveiliging. Verder zetten we de eerste stappen voor de inrichting van een datawarehouse en we besteden aandacht aan betere datakwaliteit.

Personeel

De vastgestelde begroting (inclusief enkele door het algemeen bestuur bekrachtigde wijzigingen) gaat uit van een formatie van afgerond 209 fte. Rekening houdend met de vastgestelde werkprogramma's loopt de benodigde bezetting op naar ruim 217 fte.

Uit onderstaande cijfers blijkt dat zowel de bezetting medio 2022 als de verwachte bezetting over geheel 2022 beduidend hoger is dan op basis van de begroting en werkprogramma's verwacht zou mogen worden. Dit heeft er echter niet toe geleid dat we er in het eerste deel van 2022 in geslaagd zijn om de declarabiliteitsnorm van 1.350 uur per fte in het primaire proces te realiseren. Dit is het gevolg van de volgende ontwikkelingen:

- Hoog ziekteverzuim
- Personele krapte; vacatures zijn moeilijk in te vullen
- Inwerken nieuwe (onervaren) medewerkers kost tijd
- Voorbereiding op implementatie VTH-systeem en Omgevingswet
- IT-problemen (netwerkstoringen)
- Stagnerende organisatieontwikkeling (krappe bezetting management en teamontwikkelingen)

We zullen in de tweede helft van 2022 alle zeilen (moeten) bijzetten om de declarabiliteit weer in de richting van de norm te krijgen. Hoewel er aanleiding is om te veronderstellen dat er daadwerkelijk een verbetering zal optreden, gaan we er op dit moment van uit dat de uiteindelijke declarabiliteit in 2022 zal uitkomen rond de 1.300 uur per fte in het primaire proces; dat is 50 uur per fte minder dan de norm.

Bezetting * aantal in fte's

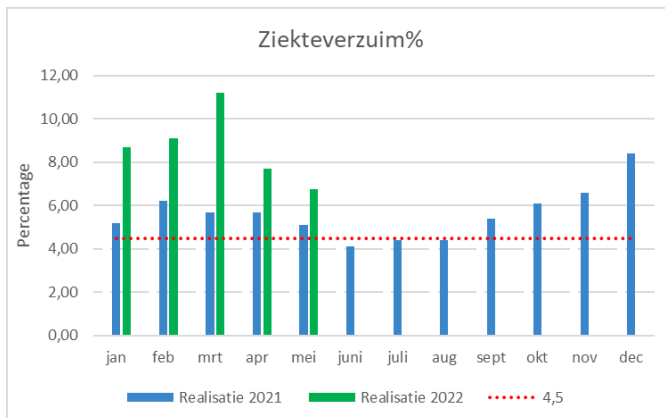
POST	Begroting 2022 primair	Begroting 2022 na wijziging 5	Actuele prognose	Begroting t/m mei	Realisatie t/m mei	Realisatie in de maand mei
Dienstverband	179,0	179,0	182,2	179,0	181,9	182,4
Inhuur / payroll	25,8	29,8	42,7	29,8	38,6	45,6
	204,8	208,9	224,9	208,9	220,6	228,0

Ter indicatie: een tekort van 50 uur/fte leidt, uitgaande van 180 fte, tot een tekort van 9.000 uren. Afgezet tegen het gemiddeld begrotingstarief van circa € 100 leidt dit tot een verlies van circa € 900.000.

Ziekteverzuim

Het hoge ziekteverzuim waarmee we 2021 afsloten heeft zich voortgezet in de eerste maanden van het lopende jaar. Dit werd mede veroorzaakt door enkele langdurige zieke medewerkers. In het tweede kwartaal werd een positieve ontwikkeling in gang gezet waarvan verwacht wordt dat we deze vast kunnen houden. Het hoge ziekteverzuim heeft nadelige gevolgen voor het realiseren van de declarabiliteitsdoelstellingen. Het leidt daarnaast ook tot hogere kosten door tijdelijke externe inhuur.

De 4,5% ziekteverzuim waar in de begroting van uitgegaan wordt, komt op jaarbasis neer op gemiddeld 83 uur per fte. Het gemiddelde ziekteverzuim over het eerste deel van 2022 lag op 7,6%, dat is gemiddeld 63 uur per fte en 22 uur per fte boven de raming. Hoewel het ziekteverzuim inmiddels een gunstige trend laat zien, is het nu nog niet duidelijk waar het jaargemiddelde op uit gaat komen. Een ziekteverzuim van 6,5% over het tweede deel van dit jaar leidt tot een jaargemiddelde van 7,1%. Dit komt neer op gemiddeld 117 uur per fte en dat ligt gemiddeld 34 uur per fte boven de raming in de begroting.

Huisvesting & facilitair

Door de Covid-19 pandemie en het nieuwe thuiswerkbeleid zien we dat er structureel minder werkplekken bezet zijn dan werd verondersteld. Het is nu nog niet zeker of de huidige kantoorinrichting aangepast zal worden. Dit is afhankelijk van de nog te trekken conclusies over de kantoorlocatie van de ODZOB na 2024.

De deelauto-pilot met de gemeente Eindhoven is door de Covid-19 pandemie niet van de grond gekomen. Aangezien de huidige auto's de afgelopen periode weinig kilometers hebben gereden en het niet duidelijk is met hoeveel reisbewegingen de komende jaren rekening gehouden moet worden (dit raakt de oriëntatie op de huisvesting van de ODZOB), zal er na de zomervakantie bekeken worden of de samenwerking met de gemeente Eindhoven wel of niet gecontinueerd wordt.

Ter voorkoming van Covid-19 besmettingen op kantoor zijn er luchtcirculatiemaatregelen genomen die leiden tot een hoger energieverbruik. Deze ongunstige ontwikkeling wordt versterkt door de huidige hogere energieprijzen. Vandaar dat we voor 2022 rekening houden met hogere kosten dan begroot.

6.2 Administratieve proeftuin

Het traject *Grip op de samenwerking* kent 2022 als overgangsjaar. Er zijn ontwikkelingen in gang gezet die structureel geborgd zijn middels de begroting 2023 en de daarbij behorende meerjarenramingen. Zoals eerder, zowel ambtelijk als bestuurlijk, is toegelicht dient er nog een inhaalslag gemaakt te worden voor het lopende jaar 2022. Dit is ook wel aangeduid als een *tweesporenbeleid*.

Begin 2022 is er een *administratieve proeftuin* opgezet voor de monitoring van de gemeentelijke gerelateerde uren, het accountmanagement en enkele innovatieprojecten. De hieruit voortvloeiende kosten zijn niet gedekt in de vastgestelde begroting 2022. Vandaar dat in de voorliggende bestuursrapportage 2022 inzicht wordt gegeven in de te verwachten benodigde uren en de daaruit voortvloeiende kosten.

Versteviging bedrijfsvoering / accountmanagement

Om de ontwikkeling van een beheer- naar ontwikkelgerichte organisatie te kunnen realiseren is een impuls in de bestuurlijk-juridische, financiële en managementfunctie(s) noodzakelijk. Hierbij gaat het, zoals toegelicht in eerdere bestuursvoorstellen (oktober/december 2021), om 3 fte. Deze noodzakelijke verbetering van de kwaliteit en robuustheid van de bedrijfsvoering leidt tot hogere kosten.

De uren die nodig zijn om invulling te geven aan het accountmanagement vanuit de ODZOB komen uit op ruim 3 fte. Het accountmanagement maakte tot 2022 onderdeel uit van de overhead. Dat is, in lijn met de administratieve regelgeving, niet langer het geval. Voor enkele deelnemers was dit (gedeeltelijk) al op deze wijze geregeld. Nu is hierin een consequente en eenduidige lijn in getrokken. De actuele prognose voor 2022 gaat uit van 4.200 uren. Nota bene: 600 uren hiervan maken al onderdeel uit van werkprogramma's. Deze benadering leidt enerzijds tot meer declarabele uren en anderzijds tot een lager gemiddeld uurtarief; per saldo heeft dit geen effect. Het effect dat zich wél openbaart vloeit voort uit de invulling van de vrijgekomen formatieve ruimte wegens de noodzakelijke kwaliteitsimpuls in de bedrijfsvoering.

Innovatie

De ODZOB beschikt sinds een jaar over een nieuw compact team dat zich richt op de thema's strategie, kwaliteit en innovatie. Dit team beschikt over ruim 5 fte, maar komt in 2022 uren tekort. Vanaf 2023 beschikt dit team over voldoende capaciteit. Er zijn nu eenmalig extra uren nodig om een solide basis te leggen voor thema's als informatiegestuurd werken, innovaties en kwaliteit. Het ontwikkelplan *Grip op de samenwerking*, dat net als deze bestuursrapportage in oktober 2022 aan het algemeen bestuur wordt voorgelegd, gaat hier nader op in. De actuele prognose voor 2022 telt op tot 1.300 uren.

Gemeentelijke gerelateerde werkzaamheden

Vanaf 2023 beschikt de ODZOB, naast gerelateerde uren voor het provinciaal werkprogramma, ook over uren voor de gemeentelijke werkprogramma's. Vooralsnog is uitgegaan dat het hier om 6.500 uren op jaarbasis voor alle gemeentelijke deelnemers van de ODZOB gaat. De *administratieve proeftuin* toont voor 2022 een raming van in totaal 4.600 uren. Daarmee is niet met zekerheid gezegd dat de ODZOB met dit volume structureel over voldoende gemeentelijke gerelateerde uren beschikt. Zoals in paragraaf 6.1 is toegelicht, is er een verdringing van declarabele uren gaande waardoor de norm van 1.350 uur per fte in het primair proces niet kan worden gerealiseerd. Dit raakt ook de gemeentelijke gerelateerde uren. Voor 2022 leidt dit tot een prognose van 4.600 uren. In de concept werkprogramma's voor 2023 wordt echter nog steeds uitgegaan van 6.500 uren op jaarbasis.

Nota bene: het realiseren van deze gerelateerde uren (net zo min als dit bij andere typen werkzaamheden van toepassing is) is geen op zichzelf staand doel. Enkel de werkelijke, daarvoor in aanmerking komende werkzaamheden, worden als gerelateerde uren doorbelast aan de betreffende deelnemer(s).

Het totaal aantal uren voor 2022 dat voortvloeit uit de *administratieve proeftuin* komt uit op 9.500. Dit aantal is als volgt opgebouwd:

- Accountmanagement / bedrijfsvoering 3.600 uren
- Innovatie 1.300 uren
- Gemeentelijk gerelateerd 4.600 uren

Nagenoeg al deze werkzaamheden behoren tot het hoogste functionele tarief dat onderdeel uitmaakt van de producten- en dienstencatalogus van de ODZOB. Vandaar dat ter bekostiging van deze uren een bedrag nodig is van € 1,04 mln. Dit maakt onderdeel uit van het totale geprognostiseerde tekort van € 1,98 mln.

7 Bijlagen

7.1 Realisatie en prognose baten

Baten per deelnemer

* bedragen x 1 €

Deelnemer	Begroting 2022 na wijziging 5			Actuele prognose			Begroting 2022 na wijziging 5 t/m mei			Realisatie t/m mei 2022		
	Totaal taken	waarvan externe kosten	waarvan in rekening te brengen uren	Totaal taken	waarvan externe kosten	waarvan in rekening te brengen uren	Totaal taken	waarvan externe kosten	waarvan in rekening te brengen uren	Totaal taken	waarvan externe kosten	waarvan in rekening te brengen uren
Programma Dienstverlening												
Gemeente Asten	598.785	0	598.785	598.807	21	598.785	249.494	0	249.494	256.256	21	256.234
Gemeente Bergeijk	322.353	0	322.353	324.353	2.000	322.353	134.314	0	134.314	118.782	1.386	117.396
Gemeente Best	513.240	0	513.240	514.953	1.713	513.240	213.850	0	213.850	191.600	746	190.854
Gemeente Bladel	299.714	0	299.714	299.864	150	299.714	124.881	0	124.881	95.566	91	95.475
Gemeente Cranendonck	394.624	0	394.624	394.649	25	394.624	164.427	0	164.427	133.970	25	133.945
Gemeente Deurne	1.154.385	0	1.154.385	1.162.385	8.000	1.154.385	480.994	0	480.994	532.960	4.351	528.609
Gemeente Eersel	236.108	0	236.108	236.126	18	236.108	98.378	0	98.378	98.835	18	98.817
Gemeente Eindhoven	1.276.350	0	1.276.350	1.286.350	10.000	1.276.350	531.813	0	531.813	547.768	4.038	543.730
Gemeente Geldrop-Mierlo	259.483	0	259.483	260.683	1.200	259.483	108.118	0	108.118	131.133	521	130.612
Gemeente Gemert-Bakel	771.283	0	771.283	771.324	41	771.283	321.368	0	321.368	364.934	41	364.893
Gemeente Heeze-Leende	324.758	0	324.758	324.768	10	324.758	135.316	0	135.316	99.144	10	99.134
Gemeente Helmond	758.973	0	758.973	774.973	16.000	758.973	316.239	0	316.239	301.639	6.958	294.681
Gemeente Laarbeek	1.032.672	0	1.032.672	1.047.672	15.000	1.032.672	430.280	0	430.280	514.264	11.690	502.574
Gemeente Nuenen	265.417	0	265.417	267.540	2.123	265.417	110.590	0	110.590	95.689	907	94.782
Gemeente Oirschot	306.598	0	306.598	306.948	350	306.598	127.749	0	127.749	125.682	145	125.537
Gemeente Reusel-de Mierden	200.037	0	200.037	200.049	13	200.037	83.349	0	83.349	114.503	13	114.490
Gemeente Someren	492.822	0	492.822	492.828	6	492.822	205.343	0	205.343	255.183	6	255.177
Gemeente Son en Breugel	299.187	0	299.187	301.310	2.123	299.187	124.661	0	124.661	102.666	909	101.756
Gemeente Valkenswaard	350.550	0	350.550	350.577	27	350.550	146.063	0	146.063	121.791	27	121.764
Gemeente Veldhoven	317.026	0	317.026	317.740	714	317.026	132.094	0	132.094	117.656	324	117.333
Gemeente Waalre	118.606	0	118.606	118.615	9	118.606	49.419	0	49.419	47.989	9	47.981
Provincie Noord-Brabant	6.488.207	0	6.488.207	6.493.207	5.000	6.488.207	2.703.420	0	2.703.420	2.628.638	152	2.628.487
SUBTOTAAL werkprogramma's deelnemers	16.781.178	0	16.781.178	16.845.721	64.544	16.781.178	6.992.158	0	6.992.158	6.996.648	32.387	6.964.261
Deelnemers buiten werkprogramma	3.283.267	0	3.283.267	3.194.430	174.307	3.020.123	1.368.028	0	1.368.028	1.306.545	82.606	1.223.939
SUBTOTAAL deelnemers incl. extra opdrachten	20.064.445	0	20.064.445	20.040.150	238.851	19.801.301	8.360.185	0	8.360.185	8.303.192	114.993	8.188.200
Overige klantgroepen	700.000	0	700.000	982.644	19.500	963.144	291.667	0	291.667	478.221	24.239	453.982
Totaal baten Programma Dienstverlening	20.764.445	0	20.764.445	21.022.795	258.351	20.764.445	8.651.852	0	8.651.852	8.781.413	139.232	8.642.181
Programma Collectieve taken												
Programma Collectieve taken	1.864.380	459.700	1.404.680	1.864.380	459.700	1.404.680	776.825	191.542	585.283	731.160	160.997	570.163
Totaal baten Programma Collectieve taken	1.864.380	459.700	1.404.680	1.864.380	459.700	1.404.680	776.825	191.542	585.283	731.160	160.997	570.163
TOTAAL baten uit opdrachten	22.628.825	459.700	22.169.125	22.887.175	718.051	22.169.125	9.428.677	191.542	9.237.135	9.512.573	300.229	9.212.344

7.2 Realisatie baten deelnemers buiten werkprogramma t/m mei 2022

Realisatie baten deelnemers buiten werkprogramma

Deelnemer	Specificatie realisatie deelnemers buiten werkprogramma's t/m mei 2022		
	Totaal	waarvan externe kosten	waarvan in rekening te brengen uren
Deelnemers			
Gemeente Asten	36.097	3.072	33.025
Gemeente Bergeijk	21.590	290	21.300
Gemeente Best	75.546	3.353	72.193
Gemeente Bladel	20.372	1.344	19.028
Gemeente Cranendonck	131.566	7.895	123.670
Gemeente Deurne	11.929	885	11.044
Gemeente Eersel	4.109	233	3.876
Gemeente Eindhoven	99.699	14.832	84.867
Gemeente Geldrop-Mierlo	39.330	3.857	35.472
Gemeente Gemert-Bakel	176.694	7.648	169.046
Gemeente Heeze-Leende	37.754	2.244	35.509
Gemeente Helmond	54.015	1.398	52.617
Gemeente Laarbeek	27.705	5.820	21.885
Gemeente Nuenen	61.629	6.361	55.268
Gemeente Oirschot	31.312	1.623	29.689
Gemeente Reusel-de Mierden	11.244	1.590	9.654
Gemeente Someren	48.978	2.602	46.375
Gemeente Son en Breugel	15.365	978	14.387
Gemeente Valkenswaard	76.090	1.211	74.878
Gemeente Veldhoven	108.160	2.623	105.537
Gemeente Waalre	32.595	561	32.035
Provincie Noord-Brabant	184.767	12.184	172.584
Totaal	1.306.545	82.606	1.223.939

7.3 Bijdrage aan Programma Collectieve taken

Deelnemer	Programma Collectieve taken 2022				
	Samen Sterk in Brabant	Omgevings- Veiligheid	Voorbereiding Omgevingswet	Overige taken	Totale bijdrage per deelnemer
Gemeente Asten	10.000	3.300	12.968	29.036	55.304
Gemeente Bergeijk	10.000	2.640	5.720	26.965	45.325
Gemeente Best	10.000	5.353	13.925	22.784	52.062
Gemeente Bladel	10.000	3.300	6.911	37.250	57.461
Gemeente Cranendonk	10.000	2.640	14.033	37.726	64.399
Gemeente Deurne	10.000	7.333	26.987	51.524	95.844
Gemeente Eersel	10.000	2.640	5.514	48.812	66.966
Gemeente Eindhoven	10.000	24.640	28.415	120.210	183.265
Gemeente Geldrop-Mierlo	10.000	4.693	6.436	34.180	55.309
Gemeente Gemert-Bakel	10.000	8.067	21.682	61.308	101.057
Gemeente Heeze-Leende	10.000	2.053	7.124	20.860	40.037
Gemeente Helmond	10.000	14.667	16.765	70.534	111.966
Gemeente Laarbeek	10.000	1.980	19.693	39.586	71.259
Gemeente Nuenen	10.000	1.980	6.807	15.063	33.850
Gemeente Oirschot	10.000	2.640	5.318	36.055	54.013
Gemeente Reusel-de Mierden	10.000	660	6.631	19.257	36.548
Gemeente Someren	10.000	4.033	14.215	34.439	62.687
Gemeente Son en Breugel	10.000	2.640	6.301	26.874	45.815
Gemeente Valkenswaard	10.000	2.640	7.592	20.029	40.261
Gemeente Veldhoven	10.000	4.693	11.379	39.343	65.415
Gemeente Waalre	10.000	1.320	2.351	9.853	23.524
Provincie Noord-Brabant	112.200	26.150	159.528	204.135	502.013
Totaal	322.200	130.064	406.295	1.005.823	1.864.382

7.4 Geactualiseerde risico-inventarisatie medio 2022

Samenvatting geïnventariseerde risico's ODZOB

Risico	Beheersmaatregel	Classificering			4) verwachtingswaarde
		1) kans	2) effect	3) score	
a. Strategische risico's					
1.4 Mogelijk uitstel omgevingswet	Monitoren van voortgang landelijke besluitvorming. Zorgen voor korte lijnen naar VNG en OD.NL	60%	€ 150.000	8	€ 90.000
b. Informatie risico's					
2.5 Ransomware	Medewerkers voortdurend attenderen op gevaar. Friendly hackers benaderen voor test. Bewustwordingscampagne: blijvende aandacht!	15%	€ 600.000	6	€ 90.000
c. Imago/politieke risico's					
d. Materieel risico's					
e. Procedure risico's					
f. Aansprakelijkheidsrisico's					
6.6 Niet volledige Implementatie VTH-systeem	Strakke sturing bij ODZOB en leverancier. Frequentie bespreking in ambtelijke stuurgroep.	40%	€ 150.000	6	€ 60.000
g. Financiële risico's					
7.1 Kosten ontwikkeling ICT voorzieningen	Strategische ICT planning maken voor komende 5 jaar, elk jaar actualiseren en actieplan voor komend jaar opstellen. Aansluiten bij regionale aanbestedingen leidt tot minder 'eigen' keuze- en beheer-mogelijkheden. Meer belangen, waardoor meer afstemming.	40%	€ 400.000	6	€ 160.000
7.2 Niet actuele beheer en investeringsplannen voor apparatuur / faciliteiten en PBM's	Beheerfunctie verstevigen. Regie bij Financien, verantwoordelijkheid bij IT en facilitair.	40%	€ 150.000	6	€ 60.000
7.4 Toename regeldruk vanuit de rijksoverheid	Ontwikkelingen beoordelen en noodzakelijke gevolgen in uitvoering nemen. Waar nodig verwerken in de begroting.	40%	€ 200.000	6	€ 80.000
7.5 Personeelskosten te laag begroot	Formatie (vanaf 2022) vastgesteld Rekentool personeelsbegroting Afas inzetten Capaciteitscalculaties verder uitwerken Bijstelling kostenraming voor 2023	60%	€ 400.000	8	€ 240.000
h. Letsel en veiligheidsrisico's/Arbo en arbeidsrisico's					
i. Personeelsrisico's					
10.1 Ziekteverzuim en doorbetaling loonkosten	Door betrokkenheid personeel zorgen voor laag ziekteverzuim. Door middel van goede ziekteverzuimbegeleiding ziekteproces zo mogelijk beperken en re-integratie bevorderen. Norm ziekteverzuim bijstellen?	60%	€ 650.000	12	€ 390.000
10.4 Niet kunnen beschikken over voldoende en gekwalificeerd personeel, zowel vast als inhuur	Strategische personeelsplanning is voorwaarde, uitvoeren van gerichte acties bepalen succes. Gaat bijvoorbeeld om andere manier van werven en benaderen arbeidsmarkt. Middels goed personeelsbeleid mensen binden aan de organisatie. Samen met andere OD's benadrukken meerwaarde werken voor publieke zaak.	60%	€ 600.000	12	€ 360.000
10.5 Te lage productiviteit, niet veroorzaakt door ziekteverzuim	Daadwerkelijk gaan sturen op declarabiliteit. Projectenstructuur minder complex maken. Bedrijfsvoering vereenvoudigen.	40%	€ 300.000	6	€ 120.000
10.6 Inhuur op overhead door ziekte	Wel mogelijkheden in preventie. Lastig qua beheersmaatregelen	40%	€ 100.000	6	€ 40.000
10.8 Kennisverlies als gevolg van uitstroom van medewerkers / inhuur via flexibele schil	Middels strategische personeelsplanning zoveel mogelijk vooruitkijken naar natuurlijke uitstroom en opvolgers klaarstomen via persoonlijk ontwikkelplan. Hierdoor verminderen kennis uitstroom. Bij jonge medewerkers is dit moeilijker te voorzien. Middels goed personeelsbeleid mensen binden aan de organisatie.	40%	€ 150.000	6	€ 60.000
Totaal risico's categorie 6 t/m 12			€ 3.850.000		€ 1.750.000

Toelichting bij de kolommen:

- Voor elk van de risico's is een kans bepaald. Hiervoor zijn een 4-tal categorieën vastgesteld (5, 15, 40 en 60%). Aan deze kansen zijn respectievelijk de volgende wegingsfactoren toegekend: 1, 2, 3, 4. Situaties die zich zeker voordoen zijn niet als risico benoemd;
- Voor elk van de risico's is ingeschat wat het effect in euro's is wanneer het fenomeen zich daadwerkelijk voordoet. Aan de hand van de omvang van het effect is ook hier een wegingsfactor toegekend:
 < € 100.000: wegingsfactor 1
 € 100.000 - € 500.000: wegingsfactor 2
 € 500.000 - € 1.000.000: wegingsfactor 3
 > € 1.000.000: wegingsfactor 4
- Voor elk van de risico's is door vermenigvuldiging van de wegingsfactor uit 1) en 2) een totaalscore bepaald. Deze totaalscore is een indicatie voor de ernst van het risico.
- Voor elk van de risico's is door vermenigvuldiging kans en effect de verwachtingswaarde bepaald.

Toelichting bij de rijen:

Elke rij bevat een categorie geïdentificeerde risico's. Wanneer de totaalscore van de betreffende categorie < 6 is, is het risico verder niet opgenomen. De regel is dan verder blanco. De totale verwachtingswaarde van de risico's met score < 6 bedraagt circa € 488.750